

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
Egy soros pétt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 334

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 31.

Mai számunk főbb közleményei:
Oroszország tanácskozni
akar a monarchiával.

Belgrád utolsó órái.

Ellenségeink hadmozdu-
latai.

Ejszakai fogolyszállítás.

Magyarországi szerbek a
magyar haza mellett.

A háborus aradi posta.

Seregszemle a háziezred
felett.

Temesvárott kihirdették a
statáriumot.

Kémkedéssel gyanúsított
aradi vendéglős.

Az Acseven lehet Buda-
pestre utazni.

Mindenre készen!

Arad, július 30.

Az európai béke sorsa hajszálon függ. Oroszország izgatott tanácskozásokat folytat, amelyek során eldől — ha ugyan e pillanatig el nem dől, — hogy a cár belesodorja a művelt nemzeteket a legirtózatosabb, következményeiben kiszámíthatatlan világháborúba. Mert a melyik pillanatba az orosz birodalom a fegyveres akcióra szánja magát, akkor a monarchia mellett talpon és támadásra készen áll hatalmas szövetségünk, Németország a világ legerősebb, legfélelmetesebb hadseregével.

A monarchiát nem éri készületlenül ez az eshetőség. Jogát az orosz beavatkozásnak nem ismerheti el és ezért ez nem is tartóztathatja fel abban, hogy Szerbiával a megtorlás és a leszámolás véres útját folytassa. A monarchiának, a nemzetnek jövőbiztonságát, területének csorbitatlanságát, becsületét és méltóságát kell megvédeni abban a harcban, amelyben a fegyverek már javában szólnak. Erre a harcra elszántuk magunkat, akár egyedül Szerbiával kell azt megvívunk, akár más ellenséggel kell szembeszállanunk.

Aggodalomra, kishitűsége, félelemre egyik esetben sincsen ok. Tudtuk, hogy Szerbiát se lehet kardcsa-

pás nélkül, küzdelem és áldozatok nélkül megvívni. A mi katonáink bátorsága és vasfegyelme a Száván túl a kétségbeeséssel találja magát szemben, amellyel a háboruban lovalt elgyöngült szerbek fogadják. A birok kemény, de az öntudatos, erősebb fél végül is letiporja és tehetetlenné teszi a vesztt érző fanatizált ellent. El kell készülni a vérontásra, a birkózás közben a kétségbeesett ellenség beleharap és belékar-mol leigázójának testébe, de ez a küzdelem sorsát nem teszi bizonytalanlanná. Nem vagyunk elbizakodottak, nem képzeljük a Szerbia ellen indult büntető-expedíciót nyári haregyakorlatnak, de ép ezért a monarchia kel-lően felkészülve, kellő erővel és bátor, az utolsó emberig megbízható se-regekkel indul a háborúba, amelynek csak az időtartama bizonytalan, a ki-menetele nem.

És nem okozhat rémüldözést az se, ha új, erősebb ellentél is kél ellenünk. A monarchiának hadserege a német birodalom fegyveres erejével együtt van olyan hatalom, amely a cár hadtesteivel meg tud küzdeni. És a mint ez az eshetőség nem nyugtalaníthatja hadseregünket, nem szabad, hogy ez bennünket, a polgárságot ret-

Prinz Eugén.

(A harci induló eredete és szövege.)

Belgrád alatt már dörögnek az ágyuk, félelmetesen zengő zenéje zug a harcnak, ide-haza pedig napok óta lelkesít végig az utákon egy dal, a *Prinz Eugen mars, Jenő herceg induló*, amely rövid egy pár nap alatt nagyszerű népszerűségre tett szert. Katonazenekarok játszik a kávéház és az utca lelkesedése mellett és átveszi tőle a közönség, amely mámorosan éneklí a harci indulót. A jelentős történelmi napokban nevezetessé lett dal zenéjét most már mindenki ismeri, de kevesen tudják eredetét és szövegét. Épen ezért érdeknek tartjuk, hogy ezeket megismertessük.

Jenő herceg, akinek nevét az induló megörökíti, csaknem 200 évvel ezelőtt szerzett katonai babérokat Belgrád alatt. 1717. május 14-én Jenő főherceg elindult Bécsből, hogy Belgrád alatt a törökökkel megküzdjön. A császártól gyémántokkal kirakott keresztet kapott, hogy ennek oltalma alatt harcoljon. Junius 15. és 16-án Pancsovánál hidat veretett a Dunán, hogy ezen közvetlen Belgrád alá vonulhasson. Kiséretében körülbelül harminc német, francia és más nemzetiségű herceg volt. Erős és pompás serege volt, de mi ez a törökök óriási seregéhez! A bátor Musztafa pasa harmincezer janicsárral pihent a városban. A közelben tizenötezer lovas állt és Drinápoly felől a nagyvezér és a tatárkán 200 ezer emberrel közelgett. Jenő herceg veszedelmes helyzetbe

került. Előtte a város, jobbra és balra két nagy folyam, amelyek megnehezítették a visszavonulást, háta mögött pedig az ellenséges sereg. „Vagy elfoglalom Belgrádot, vagy legyőznek a törökök” ezekkel a szavakkal indította meg a harcot. Támadásait, melyet a vár ellen intézett, sorban visszaverték.

Augusztus 15-én szokása ellenére összehívta kiválóbb tisztjeit és hadi tanácsot tartott velök. Másnap, augusztus 16-án parancsot adott az ütközetről. Egy elfogott levél csak megerősítette taktikájának helyességében.

Az éjszaka tiszta és világos volt, de reggel sűrű köd bocsátotta alá fátyolát, amely mögött a császári sereg megindult. De kitűnt, hogy a köd nem annyira jó takaró, mint inkább akadály, mert a sereg nem tudott a sötétben eligazodni. Így történt meg, hogy a sereg mindkét szárnya gyorsan előrehatolt, de eltévesztette az irányt és így az ellenséges csapatok közé kerültek. Reggel nyolc óra felé, amidőn a köd kissé tisztult, Jenő herceg ijedten vette észre, hogy végzetes katasztrófa előtt áll. Ebben a pillanatban mutatta meg hadvezetői zsenialitását. A szárnyakat gyorsan egybe-vonta, ő maga élére állt a seregnek és arcvonalban támadta meg az ozmánokat. Ennek a váratlan támadásnak az ellenség nem tudott ellenállni, kilenc órakor Jenő herceg győztesen állt a váromán, a csatamezőn huszezer török feküdt, a győztes hadvezér mindössze 1500 embert veszített, de a karján ő maga is megsebesült. Augusztus 22-én a törökök kiűritették Belgrádot és császári sereg bevonult.

E fényes diadal emlékét, Savoyi Jenő herceg vitézségét tette a történelem számára örökéletűvé az induló, melynek alább adjuk szövegét:

PRINZ EUGEN.

I.

Prinz Eugenius, der edle Ritter,
Wollt' dem Kaiser wied' rum kriegen
Stadt und Festung Belgerad;
Er liess schlagen eine Brucken,
Dass man kunn' hinüber rucken
Mit d'r Armee wohl, für die Stadt!

II.

Als die Brucken nun war geschlagen,
Dass man kunn' mit Stuck und Wagen
Frei passirn den Donaufluss,
Bei Semlin schlug man das Lager,
Alle Türken zu verjagen,
Ihn'a zum Spott und zum Verdruss.

III.

Am ein und zwanzigsten August soeben
Kam ein Spion bei Sturm und Regen,
Schwur's dem Prinzen und zeigt's ihm an,
Dass die Türken furagiren,
So viel, als man kunn' verspüren,
An die dreimalhunderttausend Mann!

IV.

Als Prinz Eugenius dies vernommen,
Liess er gleich zusammenkommen,
Sein' General und Feldmarschall.
Er thät sie recht instruiren,

tegéssel töltsön el. Az a fölemelő tapasztalat, amelyet a monarchia gazdasági életében a mozgósítás napjai nyújtottak, amidőn sehol a megrázó kódtatásnak, a pániknak és a fejvesztettségnek komoly jelei nem mutatkoztak, bátoríthat bennünket a távolabbi lehetőségekkel szemben. A monarchiának pénzügyi fölkészültsége, tőke-tartalékai, gazdasági életünk egészséges volta elegendő ellentálló képességet nyújtanak hosszabb időre is, ha mi magunk, a polgárság azt a nyugodt önbizalmat, azt a higgadtságot, és a szolidaritásnak azt a becsületesebb érzését fogjuk tovább is tanúsítani, amely eddig összekötött bennünket.

Ez órában még reméljük, hogy a nagyhatalmak vezetői, a maguk alattvalói és az egész művelt emberiség sorsának tartozó felelősségük tudatában, meggátolják a következményeket, a melyeket, Oroszország beavatkozása magával hozna. De a helyzetet súlyosnak kell látnunk. A midőn e súlyos helyzetnek férfiasan szemébe nézünk, mindenre fölkészülten bizunkunk kell és nyugodtan bizhatunk a mi hadseregünkben, dicső szövetségünk, Németország hatalmában — és aggodalmak nélkül bizhatunk abban, hogy a monarchia elég erős lesz arra is, hogy a nehezebb és hosszabb háborúnak anyagi hatásait is elbirja. A milyen bátorságot várunk és látunk a harctéren küzdő, a harctérre menő és a harctérre készülő katonáinkban, olyan bátrak, higgadtak, önmegtagadók és testvéreiesek legyünk mi is, akik idehaza maradtak. Mindegyikünket az az önzetlenség kell, hogy vezessen: polgártársaink számára minél könnyebbé, minél kevésbé küzdelmessé és minél kevésbé nyugtalaná tenni a nehéz helyzetet, a megpróbáltatás

időszakait. Ilyen fölkészüléssel, mialatt a hadsereg a harctéren kívül szerzi meg a ragyogó győzelmet, idehaza a polgárság győz a szívós, összetartó, diadalmas ellentállásban!

Az aradi postamunkája a mozgósítás alatt.

(Táviratok ezrei — Burger postafőnök nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

Csaknem emberfeletti munkát végzett vasárnaptól a mai napig az aradi posta személyzete. Táviratok és expresslevelek ezreit adták fel és ugyanilyen hatalmas arányokban érkeztek küldemények Aradra. A gigászi munka arányairól fogalmat alkothatunk abból a nyilatkozatból, amelyet Burger György aradi postafőnök tett az Aradi Közlöny munkatársa előtt.

— A mozgósítás első napján az aradi posta alkalmazottai és tisztviselői közül negyvennyolcan vonultak be. Mindjárt vasárnap délután gondoskodtunk a kézbesítők helyettesítéséről, felvettünk két korona napidíj ellenében tizenhét-tizenkilenc éves aradi ifjakat, akiket személyes vezetésem mellett még vasárnap éjszaka kiképeztünk, úgy, hogy már hétfőn reggel megkezdheték a munkát és amint hallom, egész kifogástalanul is teljesítik hivatásukat. Nem panaszképen említem fel, hogy én és a telefon, valamint táviratrendező naponta alig alszunk négy-öt órát, mert hajnali öt órától éjjel tizenkét óráig szakadatlanul szolgálatban vagyunk. A felvett kézbesítők is egyhuzamban tizenhat órát dolgoznak. Tudvalevő, hogy ma már nem érkeztek meg a vonatok és holnap éjjel két órakor érkezik meg az első hadi postavonat. Elképzelhető, hogy

ez az egyetlen vonat milyen rengeteg anyagot fog hozni. Épen ezért az összes alkalmazottakat

pénteken hajnali négy órára berendelttem, hogy a reggeli órákig valamennyi küldeményt feldolgozhassuk.

Mivel a telefonszolgálatot hivatalosan korlátozták, a telefonon történő üzenetek továbbítása most táviródrótokon bonyolódik le, normális viszonyok között harminkét tisztviselő teljesít távirószolgálatot, most azonban ötvenen dolgoztak éjjel-nappal. A mozgósítás napjaiban huszonnégy óra alatt ezerhatszáz táviratot vettünk fel, és ugyannyit kézbesítettünk Aradon. A gyakorlottabb telefonos kisasszonyokat távirószolgálatra is berendeltük. Az tény, hogy a táviratok feladásánál nagy óvatosságot tanúsítottunk és mindenkitől megkivánjuk, hogy személyazonosságát pontosan igazolja. Akiknél nincsenek okmányok, feljön a főnökséghez és ott, ha ismerjük, készséggel igazoljuk. Alig történt néhány visszautasítás. Gyanús táviratokat nem találtunk sem a feladásnál, sem az érkezésnél. Amint említettem, a régebbi telefonos hölgyeket, akik a távirógépek kezeléséhez is értenek, a távirati osztályhoz osztottuk be, helyükre viszont a telefonközpontba tizenkét olyan hölgyet ültettünk be, akik az aradi telefonfolyamatot hallgatták és egy heti gyakorlat után már megkezdtek szolgálatukat. A telefonkiszolgálás egyelőre azért olyan nehézkes.

A mozgósítás alatt a levélforgalom is óriási volt, amely azonban most már szünőben van. Volt olyan napunk, mikor egyszerre kétszáz expresslevelet hozott egy-egy vonat Aradra.

Még szerencse ránk nézve, hogy mi nem esünk bele a nemzetközi telefon- és táviróforgalomba, mert akkor elképzelhetetlenül több dolgunk lenne. A bukar esti nemzetközi táviróvonal, amely Temesváron fut keresztül, hennünket csak ellenőrzés szempontjából érdekel. Tudniillik, ha a vonal elromlik, akkor kötelességünk a javításnál segítségül sietni.

Minisztertanács. Budapestről táviratozta tudósítónk: Ma este a Nemzeti Munkapárt körhelyiségében Tisza István gróf elnöklésével minisztertanács volt.

Wie man sollt' die Truppen führen,
Und den Feind recht greifen an.

V.

Bei der Parole thät er befehlen,
Dass man sollt' die Zwölfe zählen.
Bei der Uhr um Mitternacht:
Da sollt' All's zu Pferd' aufsitzen,
Mit dem Feinde zu scharmützen,
Was zum Streit nur hätte Kraft.

VI.

Alles sass auch gleich zu Pferde,
Jeder griff nach seinem Schwerte,
Ganz still ruckt' man aus der Schanz:
Die Musketier, wie auch die Reiter,
Thäten alle tapfer streiten:
Es war fürwahr ein schöner Tanz!

VII.

„Ihr Konstabler auf der Schanze,
Spielet auf zu diesem Tanze
Mit Karthaunen gross und klein,
Mit den grossen, mit den kleinen,
Auf die Türken, auf die Heiden,
Dass sie laufen all' daven.

VIII.

Prinz Eugenius wohl auf der Rechten
Thät als wie ein Löwe fechten,
Als General und Feldmarschal;
Prinz Ludewig ritt auf und nieder:
„Halt' euch brav, ihr deutschen Brüder,
Greift den Feind nur herzhaf an!

IX.

Prinz Ludewig, der musst' aufgeben
Seinen Geist und junges Leben,
Ward getroffen von dem Blei.
Prinz Eugenius ward sehr betrübet,

Weil er ihn so sehr geliebet,
Liess ihn bringen nach Peterwardein.

Az induló szövegét magyarra hexenyészetten így fordítottuk le:

1.

Jenő herceg a hős, a bátor
Uj harcra indul táborából
A Dunán hidat veret át
Hogy seregét ott átvazesse
És császárnának megszerezze
Belgrád várát, városát.

2.

Amint a nagy hid készen állott
Mehettek rajt' ágyuk, huszárok
Vigan a folyó fölött:
A herceg innét, Zimony mellett
Seregével tábort ütött,
Hogy elűzze a törököt.

3.

Augusztus huszonegy a napja:
Egy kém jött lihegve szaladva,
Arcán az eső leperreg.
Jelenti esküvel Jenőnek
Hogy seregesen gyűlnek, jönnek
A harcra török ezredek.

4.

Mikor ezt hős Jenő meghallja:
Tábornokait hivatja
És tanácsot tartat velük
Már kész is biztos haditerve:
Hogy a százezernyi ellenre
Seregével hol, merre üt.

5.

Parancsa az: Ha üt az éjféli,
Mindenki legyen ezrednél,
Keze készen a fegyveren;
Aztán az ellenre előre,
Hirmondót se hagyni belőle,
Amíg miénk a győzelem!

6.

Az óra üt: az egész hadban
Minden ember lovára pattan
És csendesen nyomul elő,
Biztos, megvédett sáncainkbul
A herceg serege megindul
Elén így kiált hős Jenő:

7.

„Kezdődjék a fegyverek tánc,
Ti, tüzekek, ott lenn a sánca'
Játszatok hozzá a zenét!
Az ágyuk szava menydörögve
Csapjon le százezer törökre,
Mig el nem futnak szerteszét!”

8.

Jenő hercegnek láng ég arcán
Ugy harcol közt, mint egy oroszlán
A diadalmas hadvezér;
Lajos herceg föl és le nyargal,
Harsogja harcias hanggal:
„Fiuk bátran az istenér!”

9.

Lajos herceg hős ifju lelkét
Véráldozatul követelték
Az ellenséges fegyverek;
Jenő herceg soká könyezte
És Péterváradra vitette
Az elhunyt kedvelt herceget.

Seregszemle a házi ezred felett.

— Tüntetések a 33-asok mellett. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

Ma volt a mozgósítás harmadik napja, tehát aránylag igen rövid ideje annak, hogy a király fegyverbe szólította az ország népét és a csapatok teljesen készen állanak. Fontos és a nemzet önbizalmát a legmagasabbra növelő esemény ez, ami azt mutatja, hogy amit ennek az országnak ellenségei hazudtak róla, az hála istennek csak hazugság. Aljas rágalom, hogy a monarchia hadserege azért nem tört rá a királygyilkos bandára már hat év előtt, mert nem érezte elég erősnek és felkészültnek magát, aljas rágalom, hogy a monarchia hadseregének készenléte csak a papíron van szépen kicirkalmazva. Naponta ezrével és ezrével tódul az aradi közönség a várba, hogy gyönyörködjen az ott folyó hatalmas munkában. Nem titokban nem a félelem által szőtt fátyol mögött történt a csapatok talpra állítása, felszerelése. A katonai hatóságok senkinek sem tiltották meg, hogy saját szemével győződjék meg arról a hatalmas készülődésről és az aradi közönség örömmel és büszkeséggel megtelt szívvvel hagyta el esténként a várat, abban a felemelő tudatban, hogy a békés idők nyugalmát okosan, hasznosan és gazdaságosan fordították a hadsereg fejlesztésére. Böven van minden, és minden a legjobb, amit a modern tudomány, a tapasztalat produkáltak, azzal rendelkeznek a mi dicső csapataink. A mi katonáink azzal a tudattal álltak hadsorbba, hogy a nemzet nemcsak féltő szeretettel veszi körül őket, hanem hajlandó volt és hajlandó lesz utolsó fillérjéig áldozatot hozni, a hadsereg tökéletességeért. Az orosz katona letette a fegyvert a japán előtt, mert a parancsnokai dözsölő jóvoltára mellett ő éhezett, a bakkancsa rongyos volt, a téli alsóruháját szállító vonat állítalag „beleveszett a Bajkál-tóba”. A magyar katona tetőtől-talpig vadonatúj ruhában, a legmodernebb fegyverrel, jóllakottan, pénzzel, amennyire lehet még kényelmi eszközökkel is bőven ellátva várja az indulót, várja, hogy letiporhassa azt az ellenséget, amelynél gyűlöletesebb, fekete vérűbb és lelkűbb még nem állott szemben egy civilizált ország hadseregével.

Ezrével tolongott ma Arad város népe, hogy a háziezred kivonulását a várból lássa és a szívébe zárt, szeretetünk teljességével körülrajongott elit csapatok mellett hangos ovációt rendezzen.

Ma délután négy órára az egész ezred összegyűlt a vár előtti félszigeten, hogy harcrakészen bemutatkozzék annak a férfinak, akinek az a hivatása, hogy dicsőségről-dicsőségre vigye őket. Barca Simon ezredes szemlét tartott a katonái felett. Csak rövid ideje, hogy a fényes multu ezrednek a parancsnoka, közvetlenül a mozgalmas idők előtt nevezte ki őt a király a 33-asok élére. Alig volt ideje, hogy megismerhesse azt az ezredet, amelyről a mezőhegyesi hadgyakorlatok alkalmával a felejthetetlen emlékü trónörökös, Ferenc Ferdinánd parancsára ezt mondta *Henriquez* altábornagy, hadosztályparancsnok:

— A 33-asok az egy gárdaezred, a divízió gyöngye.

Az új parancsnok gyönyörűségét találta a három nap alatt teljes számban egybegyűlt harcosokban, akiknek nagy része családi tüzbélyet, műhelyt, földet, irodát és boltot hagyott ott, de úgy állott az ezredese előtt, mint az ére fal,

mint a kőszikla, melyet nem dönthet meg semmi ereje a világnak.

Ezernyi és ezernyi tömeg szemlélte a szem-lelket gyönyörködtető látványt, amely a félszigeten lejátszódott. Együtt voltak mind

a hősök és hadfiak, a hívek, a hazafiak

akiknek szemében büszkeség fénylik, akiknek szemében öröm csillog. Büszkén jártatja végig rajtuk szemét ezredsünk, az ő szíve is megtelik büszkeséggel és bizalommal. Akik tanui voltak ma délután ennek a szemlének, azok láttak könyeket kemény katonasemberek szemében. Az öröm könyei csillogtak meg és ebben a néhány cseppben benne volt mindaz, ami a megtelt szívből már nem talált helyet. A szív most a bátorságot, az elszántságot, a halálmegvetést rakta tározza el.

A szemle után a csapatok nem tértek vissza a kaszárnyába. Az Erzsébet-hídon át a városba vonultak. Amerre elhaladtak, az aradiak sűrű emberfala között vitt az utjuk. Szívből jött óvációk fogadták a 33-asokat. Kalaplengetéssel, éljenzéssel üdvözölte őket minden lépésükben a közönség és dobok pergését, a trombiták harsogását elnémitotta a polgárság kitörő lelkesedésének zaja.

— Eljen a hadsereg, éljenek a 33-asok, zugott szakadatlanul, amerre az ezred elvonult, hogy a városban kijelölt éjjeli szállásaira menjen.

A közönség különös melegséggel tüntetett a tisztikar mellett. Urinők és urileányok állottak sűrűn az utcákon és noha az újságok nem irták meg előre, hogy ma délután tart szemlét csapatai felett Barca ezredes, mégis talpon volt a város, hogy szeretett katonáit lássa. Látták és öröme volt bennük. Sok ezer ember tehet tanubizonyosságot amellett, hogy az ezred katonái vidámak, jókedvűek voltak, akiknek arcán a bánatnak, a bunak semmi nyoma nem látható.

A katonaság önbizalma, vezetőikbe vetett hite ép és egészséges. Délcag lépéseik alatt dübörög a föld és lépésüket acélossá tette szívük egyenessége és bátorsága. A közönség meleg óvációi jól eső hatással voltak a házi ezred tisztjeire, katonáira és nem egy tiszt sapkájának lengetésével viszonzta és köszönte meg a gyönyörű manifesztációt. Érezték, hogy az aradi közönség szeretete velük van, érezték, hogy az aradi polgárság minden bizalma feléjük fordul, mert meg van győződve, hogy a házi ezred a multak dicsőségét a jövő tetteivel fényesebbé teszi.

Azonban a szeretet nemcsak lelkes óvációkban nyilvánult meg Aradon a hadsereg iránt. Minthogy az ezrednek el kellett hagyni a várat, hogy a még egyre nagy tömegekben bevonulóknak helyet adjon, a városban szétszórva kvártélyozták el az egyes századokat. És az aradiak iparkodtak kellemsé tenni ezt az ideiglenes táborozást is. A kincstár gondoskodott fekvő helyekről, vacsoráról. Estefelé megindultak a mozgó tábori konyhák, melyekben már égett a tűz és az uton is főtt bennük a vacsora. A lakosság pedig igen sok helyen gondoskodott, hogy vacsorához jusson egy kis bor, utána pedig egy-egy szivar. Rengeteg füstölni valót vásároltak ma össze az aradi dohánytözsdekben, hogy a

katonák közt szétosszák. Mindenki a tehetsége szerint iparkodik és iparkodják is, hogy a hadba készülő vitéz harcosok gondjait megkönnyítse, kedvét fokozza. A polgárság részéről megnyilatkozó eme figyelmességért bőségesen fizet a hadsereg, amely halálmegvetéssel, elszántsággal, a haza és király nevével az ajkán rohan veszélyen és vészen át a kivivandó diadalra.

Temesvárott kihirdették a statáriumot.

— Elrendelték a rögtönítelő bíróság működését. —

Távírti tudósítás.

Temesvár, július 30.

Ma délelőtt egy század katonaság és *Beó* Ferenc főkapitány jelenlétében *Bobrik* Milán rendőrtiszt Temesvár utcáin a következő hirdetményt olvasta fel: 40—1914. eln. sz. hirdetmény. A hadsereg főparancsnokának e hó 26-ikán 1 bizalmas számú rendeletével a katonai büntető perrendtartásról szóló törvény 481. szakasza értelmében a rögtönítelő bírósági eljárás a katonai büntető hatalom alá tartozó egyének fölött a hadra kelt hadsereg területén belől — kivéve B. H. D. — a következő büntetésekre nézve elrendeltetik:

1. lázítás büntette (KBT. 167., 168. §§.);
2. szökés büntette (KBT. 183. §.);
3. csábítás és a csábításra való segélynyújtás esküvel megerősített katonai hadikötelezettség megsértése (KBT. 314., 316. §§.);
4. zendülés büntette (KBT. 349., 350. §§.);
5. jogosulatlan toborzás büntette (KBT. 396. §.);
6. kémkedés és az állam hadereje elleni egyéb büntettek (KBT. 341. §.);
7. felségárulás büntette (KBT. 334. §.);
8. felségsértés büntette (KBT. 339. §.);
9. nyilvános csendzavarás büntette (KBT. 341. §.);
10. lázadás büntette (KBT. 347. §.);
11. gyilkosság büntette (KBT. 413., 317. §§.), az emberölés (KBT. 419., 421. §§.), súlyos testi sértés (KBT. 422., 431., 436. §.) és a rablásra nézve (KBT. 483., 489., 491. §§.) — ha ezen büntetendő cselekmények a véderőhöz nem tartozó egyének által követtetnek el, a haderő tényleges szolgálatába tartozó egyének, tengerész, honvédség, népfőlkelés, tábori csendőrség, népfőlkelés vagy a csendőrség kötelékébe tartozó más egyének ellen — amennyiben utóbbiak a katonailag szervezett vasut, távirda, távbeszélő, biztonsági szolgálat vagy a katonailag szervezett határ- (tengerparti) szolgálatban állanak; 12. a vasutak stb. szándékos megrongálása által elkövetett közveszélyes cselekmények (KBT. 362. §.); 13. különösen veszélyes viszonyok között rosszindulatu cselekmények és mulasztások által elkövetett közveszélyes cselekmények (KBT. 369. §.); 14. az állami távirdák, távbeszélők rosszhiszemű megrongálása által elkövetett közveszélyes cselekmények (KBT. 366. §.); 15. a KBT. 362. és 364. §§-ainak a fenti 11., 12. és 13-ik pontokban fel nem sorolt egyéb eseteiben elkövetett közveszélyes cselekményekre nézve, amennyiben azok a cs. és kir. katonai, vagy m. kir. honvédkincstár tulajdonán, vagy igazgatása, esetleg kezelése alatt álló tárgyain követtetnek el.

A fent felsorolt bűncselekmény elkövetésétől *mindenki tartózkodjék*, mert aki jelen hirdetmény közzététele után *ily büntetendő cselekményt elkövet*,

a rögtönítelő bíróság által golyó általi halálra ítéltetni fog.

Temesvár, 1914. július hó 30-án. Meixner s. k.

Ellenségeink hadmozdulatai.

— Szerb seregek hadállása. — Oroszország mozgósítási tervei. — Németország felelősségre vonja. —

Távíráti tudósítás.

Berlin, július 30.

A világ összes lapjai a legnagyobb elismerés hangján írják arról a lelkesedésről, amely az osztrák-magyar monarchiában a mozgósított csapatok körében megnyilvánul. Az Oroszország politikájának járőrszalagján vezetett francia sajtó is, a velük egy követ fújó angol lapok is kénytelenek tudomást venni arról a hangosan megnyilvánult óhajról, amelyet a háboruban álló ezredek legénysége fejez ki:

türelmetlenül várják, hogy az ellenség elé vezessék őket.

Ez a jelenség oka annak — írja a *Berliner Tageblatt* — hogy ma már Franciaországban is alább hagyott a harcias hangulat. Tegnap este Párisban a külügyminiszteriumban konferencia volt, amelyen az összes miniszterek résztvettek. Minden miniszter jelentést tett azokról a teendőkről, amelyek reá egy háború esetén várakoznak. Toulonban *Lafoyere* admirális összehívta a hajórajparancsnokokat a *Courbet* fedélzetére konferenciára. Dacára ezeknek az előkészületeknek,

harcias hangulatot vagy lelkesedést egyáltalában nem lehet észrevenni Franciaországban.

Maga a kardcsörtető *Cassagnae* így ír az *Aulorité*-ben: „Ha a hadüzenet holnap meg történik, mindnyájan készen leszünk, hogy vérünket ontsuk, azonban mégis szeretnők, hogy halálunk használjon valaminek. Ausztria-Magyarországban a nemzeti ügy érdekében megmozdult minden ember és a csapatok hangulata olyan, hogy

aligha lesz a külügyminiszter most már abban a helyzetben, hogy a katonai intézkedéseket megállítsa és a fegyverek szava helyett ismét a diplomáciát szólaltassa meg.

Az angol sajtó vezető organuma a *Times*, amelyről tudott dolog, hogy nagy orosz barát és az angol kormánykörök felfogása ellenére is az entente hatalmakat európai háborúra akarta rábírnai a monarchia ultimátumának elküldése órájában, ma már így ír Oroszország mozgósítási szándékaival kapcsolatosan:

— A cár tegnap a csapatok megtekintése után a Fin öölbe utazott. A vasárnapi koronatanács végén a cár a következőképpen nyilatkozott:

— Ilyen dolgokat két és fél évig túrtunk most már elég. Ezután elrendelte az osztrák határon lévő tizenhárom hadtest részleges mozgósítását. Egyidejűleg figyelmeztették Németországot, hogy az esetleges német mozgósítást rögtön követi az egész orosz hadsereg mozgósításának parancsa. Az általános nézet diplomáciai körökben az, hogy Ausztria-Magyarország máris nyert annyit, hogy alig lehet, hogy a nagyhatalmak megköckéztatnának

egy orosz háborút és egy általános bonyodalmat.

Bécsből jelentik: Az esti órákban a helyzetet kiritikusnak ítélik meg. Híre jött, hogy Oroszország tizenhat hadtest mozgósítását elhatározta. — A király elnöklésével koronatanácsot terveznek. A döntő nap szombat lesz. Németország holnap felvilágosítást kér Oroszországtól a katonai készülődések miatt. Ha a válasz kedvezőtlen lesz, Németország huszonnégy órai határidő után azonnal mozgósít.

A *Berliner Tagblatt* katonai munkatársa: *Morah* őrnagy a következőket írja:

A ma érkezett hírek megerősítik azt a feltevést, hogy az operáló szerb hadsereg a Morava folyó szegletében (Kragujevac—Kussevac vonal) összpontosul. Megerősítik azt a feltevést is, hogy a szerbek a Duna partját is megerősítik helyenkint, mert egy jelentés szerint tíz kilométernyire Szemendrától szerb csapatok állanak. Egy belgrádi jelentés szerint a szerb főhadiszállást Boljevárol már is áthelyezték Mitrovicára.

Ugyanezen katonai szakértő véleménye szerint a szerb hadsereg a következőképpen állt föl: A derékhad Kragujevacnál foglal állást fronttal Bosznia-Hercegovina felé, nagyobb csapatot áll Valjevónál, amelynek tartaléka valamivel hatrább, Iveráknál foglal helyet. Valamivel gyengébb szerb haderő *Rumszka* község közelében, Valjevótól északnyugatra, Valjevótól mintegy ötven kilométernyire Bosznia északkeleti határa felé áll fel. A szerbek arra bázisozzák hadműveleteiket, hogy a monarchia seregei Bosznia felől nagyobb erővel támadnak a Drina folyó mentén.

Bécsből jelentik: A *Militärische Rundschau* jelenti: A szerb seregben máris élelmezési nehézségek mutatkoznak. A legénység elégedetlen, de a tisztek harciasok. Arzen herceg Nisbe érkezett Párisból. Ötven évig minden fegyverfoghatót benivtak. Híre jár, hogy Ujszerbiában jelentős zavargások törték ki, a nem szerb elemek vonakodnak bevonulni és így az új ezredek felállítására rendkívül nehéz.

Párisból jelentik: Nisből jelentik: Pasic miniszterelnök egy vendéglőben kapta meg a hadüzenetet. Felolvasta a diplomataknak, akik komoly arccal távoztak.

Turnszeverinből jelentik: Putnik itt asztmatikus rohamot kapott. Orvos kezeli. Elutazása kétséges.

A nyári idény alkalmával.

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímüket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözködés esetén a portókülömbözet szives megtérítését kérjük.

Magyarországi szerbek a magyar haza mellett.

(A délvidéki szerbség vezérének nyilatkozata.)

Távíráti tudósítás.

Versec, július 30.

A Szerbia ellen indított háború kitörésekor mindenki feszült kíváncsisággal várta, milyen álláspontot foglalnak el a háborúval szemben a magyarországi szerbek, vajon erősebb lesz-e bennük a szeretet bombavető fajtestvéreik iránt, vagy hűek maradnak-e ahhoz a hazához, amely kenyeret ad nekik, s amely anyai jóssággal, mintha édes gyermekei volnának, úgy bánik velük. Ma már örömmel állapítható meg, hogy a magyarországi szerbek — egy-két hálátlan, gonoszlelkű és büntetés nélkül bizonyára nem maradó izgatótól eltekintve — lelkesedéssel csatlakoznak a monarchia többi népeihez abban a háborúban, amelyet az erkölcs nevében, aljas gaztettek megakadályozása végett, ügyünk szent igazságosságába vetett rendíthetetlen hittel és bizalommal folytatunk. A mi szerbeink hazafiasságának ékes tanujelét adta Versec város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése, amelyen *Miletits* Szlavkó dr. törvényhatósági bizottsági tag napirend előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Bizonyos félreértések kikerülése végett, amelyek utóbbi időben keletkezöben vannak, indítva érzem magamat annak kinyilatkoztatására, hogy a verseci szerb nemzetiségű polgárok partkülönbség nélkül nem ismernek ezen súlyos napokban más politikát, mint azt, hogy tradicionális, feltetlen és tántoríthatatlan hűséggel a magyar trón iránt semmi áldozattól vissza nem riadó szeretettel és ragaszkodással a közös magyar haza mellett kitartsanak. Habár senkinek okot nem adunk arra, hogy ebben kételkedjek, szükségesnek tartjuk ezt ma különösen hangsúlyozni, nem az üldöztetéstől való félelem miatt, hanem azért, hogy minden gyanúsításnak — bármely oldalról is jöjjön az — szembeszálljunk és az eddigi bizalmat az itteni lakosságban a megpróbáltatásoknak ezen súlyos napjaiban meg inkább megerősítsük. Amidőn mi ezen színté is szívünk mélyéből fakadó kinyilatkoztatást előadjuk, egyben azon bizalomteljes reményünknek adunk kifejezést, hogy a mi csendes, a hazához hű polgártársaink nem fognak ellenségként üldöztetni, az eddig letartóztatottak ellen az eljárás megszüntetni és az ártatlanok mielőbb szabadon bocsátatni fognak.

Dániel Tibor báró, Versecz főispánja a következő beszéddel válaszolt *Miletits* dr. szavaira:

— Örömmel üdvözlöm dr. *Miletits* Szlavkó törvényhatósági bizottsági tag urnak az egész verseczi szerb nemzetiségi lakosság nevében tett ezen lojális és hazafias, egyébként teljesen magától értetődő nyilatkozatát. Miként ugyanis legfelsőbb urunknek népeihez intézett megható manifestumából kitünik, ezen háborút reánk kényszerítette az a bűnös áramlat és gyalázatos aknamunka, amely Szerbia részéről a monarchia délkeleti részén az állami rend alapjainak megingatására, a népnek az uralkodóháztól való eltántorítására és a monarchia területi integritásának megsemmisítésére irányult. Ezzel szemben pedig örömmel állapítom meg a bizottsági tag urnak, mint a délvidéki szerbség elismert vezérének ezen nyilatkozatából, hogy a monarchia ellen irányuló alávaló agitációnak itt, a verseci szerbség között súlyosabb következményei nincsenek és elvárom, hogy ezen nyilatkozat fogja a jövőben alapját képezni a szerbség azon, tettekben megnyilvánult politikai magatartásának, amelyből a király, a haza és az egységes magyar állameszme iránti feltetlen tisztelet és ragaszkodás nyilvánvalóvá válik és szükségtelenné teszi ezen ragaszkodásnak ilyen komoly időkben ünnepléses szavakban való demonstrálását.

A főispán szavait a közgyűlés zajos éljenzéssel fogadta.

Belgrád utolsó órái.

(Szólnak a magyar ágyuk. — Diadalmas tűzérési harcok. — Lángban áll Belgrád. — Bécs ünnepli a királyt)

Távirati tudósítás.

Budapest, július 30.

Mint már az Aradi Közlöny ma reggel megjelent számának legújabb rovatában jelentette: azokat az általános lelkesedést keltő híreket, hogy Belgrádot a monarchia csapatai bevették, hivatalosan nem erősítették meg, sőt egyenesen kijelentették, hogy ez a hír korai. A Belgrád bombázásáról szóló hírek azonban olyan határozottan hangzottak, hogy csak ma — amikor Belgrád bombázásáról jöttek a hírek — ma tűnt ki, hogy osakugyan korai volt az örömujjongás.

Rommá lötték Belgrádot.

(Monitorok harca a Dunán. — Megakadályozott bandatámadás.)

Mint Budapestről táviratozza tudósítónk: Hazai Samu bárót a munkapártban a Belgrád bevételén örvendő képviselők valósággal megostromolták. De a miniszter előttük kijelentette, hogy egy szó sem igaz Belgrád elfoglalásából. Tegnap csak annyi történt, hogy a szerbek a zimonyi hidat fel akarták robbantani és erre a monitorok tüzelést kezdtek, amit a szerbek a Kalimegdan várból viszonzottak. Nyolekor este csend lett Belgrádnál. A harc tehát hajnali kettőtől hatig kisebb-nagyobb megszakításokkal egész nap tartott.

Alig tartott azonban egy két óráig a pihenés: szerdán este a sötétségbe ismét belevilantak, az est csöndjébe megint beleszóltak az ágyuk Belgrád és Zimony között. Erről az újabb ostromról a következő hivatalos jelentés érkezett Zimonyból:

Pancsovai határrendőrkapitányság jelenti telefonon huszonkilencedikén este tizenegy ótvenkor: Belgrád előtt ágyuk ma este kilenc harminc óta ismét szólnak. Három monitor Zimony és Pancsova között cirkál és Belgrádot oldalról bombázzák. Ágyuharc heves. Magyar parton csapatok vonultak föl de átkelést nem kíséreltek.

Versei határ rendőrkapitányság huszonkilencedike és harmincadika közti éjjel három óra harminckor jelenti: tűzharc szakadatlanul folyik. Eredmény ismeretlen. Szerb részről csak egy-egy lövéssel viszonzozzák a tüzelést.

Amint későbbi cenzurán áteresztett magántáviratok jelentik, az újabb támadás is szerb provokálásra történt. A szerbek estefelé gépfegyvereikből védet helyről tüzelést kezdtek a Belgrád előtt cirkáló monitorokra. A Szamos, Temes és Bodrog dunai monitorok erre a szerb fegyverek irányában megnyitották a tüzelést ágyukból. A három monitor azután a Dunán lefelé Pancsova irányában manőverirozott és Belgrádnak a Kalimegdan alatt fekvő részeit oldalról erős ágyutüz alá fogta. A tűzérési támadással egyidejűleg a Duna és a Száva balpartján jelentősebb számú csapatok foglaltak fedezett állást és gyalogsági tüzeléssel igyekeztek elnémitani a szerb fegyvereket. Zimony teljesen sötétségbe borult, a hatóság rendelkezésére minden lámpát el kellett oltani a

városban. Kevéssel tíz óra előtt azonban a monitorok bombázásától világosság támadt: Belgrád több helyen kigyulladt és a tűz fényénél megvilágított város még határozottabb célpontul szolgált a tüzelésnek. A tűzérési harcban utóbb a szerbek már csak gyengén válaszoltak.

Hajnali szürkületben Belgrádból meg lehetett állapítani, hogy

Belgrád legfőbb utcája, köztük a híres Mihály ut is lángokban áll.

Amikor Pancsova felől visszatértek a Zimony elé a monitorok, a parton összegyűlt zimonyi nép örömrivalgással fogadta a harci tüzből visszatért dunai hadihajókat. — Hajnalban súlyos szerencsétlenség történt Zimony előtt. Az „Alkotmány“ nevű gőzös ugyanis hajnalban teljes gőzzel nekifutott a szerb partnak. A szerbek természetesen heves tüzelést kezdtek a veszélyes helyzetbe jutott gőzös ellen, a lövésektől sérülve tért vissza Zimonyba. Az Alkotmánynak két hajósa meghalt, egy megsebesült.

A tűzérési harcok kivül gépfegyverek és gyalogsági puskák is kivették részüket a belgrádi harcokból. Amíg a zimonyi oldalon a Duna és Száva balpartján a monarchia gyalogsága operált, addig a szerbek a Száva partján épülő vasuti töltés mögül lötték zimonyi hadállásainkra. Csapataink a tüzelést viszonzozták hősiességgel tartva magukat. A szerbek a genfi konvenció és hágai egyezmény minden megállapodásának fittyet hányva, igazi balkáni módon jártak el és mit sem törődve a szembeötölő felekkel vörös kereszt csapatainkra is löttek.

Hivatalos közlések azt állapítják meg, hogy amint várható volt, az eddigi hadműveletek csak jelentéktelen esetek voltak a két part őrsége között, amelyek többször lövéseket váltottak egymással említésre sem méltó veszteségekkel. Valamivel komolyabb összetűzések voltak a zimonyi hídnál, amelyet szerdára virradó éjjel a szerbek felrobbantani kíséreltek, de sikertelenül. Szerdán újabb megkísérelték a robbantást, de előőrseink a dunai hadihajók támogatásával megkísérelték a második hidrobbantást is.

A belgrádi harcokon kivül különben ma még két helyen volt erősebb összetűzés szerb csapatokkal. A Száva melletti Pogornál

ötven-hatvan főnyi szerb rendes banda átkelési kísérletet tett.

Az előőrsek éberségén a kézibombával felfegyverzett banda áthatolása megkísérelt. Ezenkivül Velkolyradis-éval szemben felvonult tűzérési gőzöknek sikerült két ellenséges hajót tüzeléssel megsemmisíteni.

A mai harcok eseményekről délután 3 óra 45 perckor hivatalos jelentést adtak ki, amely a következőket tartalmazza: Miként az általános helyzet után mást nem is lehet várni, az eddigi hadi események csak jelentéktelen csatározásokra szorítkoztak. Az elválasztó folyók mentén végrehajtott járőrmenetek alkalmával ismételt puskalövések váltására került a sor, melyek azonban jelentékeny veszteséggel nem jártak. Komolyabb jellege volt azon kisebb ütközeteknek, melyek a zimonyi hid mellett zajlottak le. Szerdáról csütörtökre virradó éjjel felrobbantották, miként már jelentettük, a szerbek az említett hidat — az eredmény azonban nem

volt megfelelő, mert a szerb törekvéseket, hogy a hid elrombolását befejezzék, előőrseink és szárazföldi és hajótűzéség által támogatva megkísérelték. Pogornál, egy Száva melletti falunál egy 50-60 emberből álló irregularis bandának az a törekvése, hogy a folyón átkeljen, előőrseink éberségén szintén megkísérelt. Végül sikerült a Velko Gradistával szemben felvonult tűzérési gőzöknek két felszerelésben levő ellenséges gőzhajót tűz alá venni.

Belgrád pusztulásáról még ezeket a részleteket jelentik: Kora hajnalban a szerbek ismét megkísérelték a zimonyi hidat felrobbantani, majd amikor sikertelenül operáltak, a belgrádi vámbázból löttek csapatainkra, melyek a szerb vámbázat szertelítették. Délután újabb lövöldözés hallatszott és egyidejűleg Belgrádból származó tűz kitörése látható. A hid felrobbantási kísérletnél

16 szerbet katonáink elfogtak. Elrendelték a hadifoglyok Péterváradra szállítását.

A mai harcokban a tüzelés éjfélkor gépfegyverekből kezdődött meg, mire a monitorok lövéssel válaszoltak.

Az egyik lövés a belgrádi puska poros tornyot találta, amely robbant és sok municióval pusztult.

Késő délután jelentik Budapestről:

Hivatalos hírek szerint: Gradistya tűzérési gőzök lövöldözött. Belgrád körül a tűzérési harc még folytatódik. Pancsovai jelentés szerint az ágyuharc fél és egy óras megszakításokkal Belgrád alatt szakadatlanul tart. Csapataink még a Duna és Száva balpartján állanak.

Harcok a Drina mentén.

Hivatalosan jelentik, hogy csapataink a Drina mentén kisebb csatározásokat folytattak, melyekben részük nélkül egy, a szerbeknél Zimony felől esett el. A szerb bandák megkísérelték meg Belgrád felé támadni.

Tankosics őrnagy ültetéséről.

Mint ismeretes, abban a jegyzékben amelyet a múlt hét csütörtökén Giesz báró köztársasági elnök a szerb kormányhoz (amelyek részbeni visszautasítása miatt a háború megindult) a legtekintélyesebb szerb tiszt (Tankosics őrnagy) esett. Tankosics őrnagy volt az, aki Principnek és társainak Belgrádban hadi bombákat és revolvereket adott át, és volt az, aki bizonyos kör személyét fedő, külső alak megkísérelt Belgrádban érezve az állásukat megkísérelt a szerb embereket az állásukra felbuztatni.

Tankosics őrnagyról ma már csak a hírek, de ma két távirat érkezett Budapestre távirat, amelyben Tankosics őrnagyról így szól: Tankosics őrnagy ma délután Belgrádban a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult.

Bujakovics őrnagy ma délután Belgrádban a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult. Tankosics őrnagy ma délután Belgrádban a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult. Tankosics őrnagy ma délután Belgrádban a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult, és a szerb csapatok felé fordult.

jobbna láta a forró szerb földről biztosabb helyre menekülni.

A király Bécsben.

Öfelsége ma reggel hét óra tiz percekor udvari különvonattal indult el Ischlból Bécsbe. Már reggel hat órakor nagy tömeg lepté el Ischl utcáit, amire az udvari fogat a kastélyból elindult, akkorára egész Ischl lakossága sorfalat állott az utvonalon. Zugó „Hoch” kiáltások hallatszottak s a tömeg szinte extázisban ünneplte az ősz uralkodót, aki látható meghatottsággal, gyakori szalutálással viszonzta az ünneplést.

Ugyanilyen megható jelenetek játszódtak le Bécsben. Az udvari különvonat tizenkét óra tizenyole percekor érkezett meg a pemzingi pályaudvarra. Ünnepléses fogadtatás az uralkodó egyenes kívánságára nem volt, de ez nem akadályozta meg Bécs loyális lakosságát, hogy meleg ünnepeltetésben ne részesítse a felséget. Amikor a király a trónörökösrel a pályaudvar előtt megjelent, egyetlen hatalmas, egekét verő Hoch kiáltásban tört ki a tömeg s az óváció, amely oly mértékben nyilvánult meg, mint még soha, az egész utvonalon folytonosan ismétlődött.

Az udvari fogat egyenesen Schönbrunnba hajtatott, ahol a bécsi község tanács üdvözölte alattvalói hódolattal a királyt. A felség a polgármesternek könyekig meghatva válaszolt s meghagyta, hogy a népnek az ünnepségekké köszönetét tolmácsolja.

Majd így folytatta az uralkodó:

— *Azt hittem, örögségemet csak a béke esztendő fogják kitölteni. Az elhatározás igen nehezemre esett, de a minden irányból megnyilvánuló érzelmekből meggyőződést szereztem, hogy elhatározásom helyes volt!*

Könyekig meghatva percekig éltette a tömeg az uralkodót. A király a palotába megérkezve rögtön dolgozószobájába vonult.

Segítség az itthonmaradottaknak.

(Támogatás a Vörös Keresztnek.)

Az a nemes akció, amely a behívottak családjának segélyezésére irányul, már eddig is szép eredményeket mutat fel. Mindenkit áthat az a tudat, hogy legelemibb emberi kötelességünket teljesítjük, mikor nem hagyjuk nyomorba jutni családjaikat azoknak a férfiaknak akik elmentek, hogy dicsőséget szerezzenek a hazának s ha kell, vérüket outsák érte. Az állam is teljesíteni fogja kötelességét a tartalékosok családjaival szemben, de az egyes polgároknak is szem előtt kell tartaniok, hogy az állam lehetőségeinek határa van. Ezer és ezer esetben nem lehet elegendő az állam támogatása ahhoz, hogy távol tartsa a nyomor rémségeit az itthon maradott családoktól, ilyenkor a polgárok feladata a segítség s ha mindenki megteszi képességeinek megfelelően a kötelességét, akkor nyugodt szívvel mehetnek katonáink a harcba. A megindított gyűjtés igen szép eredményt hozott s a jó példával előljárt Bécs város község tanácsa, amely ötven ezer koronát szavazott meg a behívottak családjaiknak a nyomortól való megmentésére. A bécsi háziasszonyok szövetsége pedig mozgalmat indított, hogy munkát szerezzen a katonák feleségeinek, s hogy ingyen élelemmel lássa el gyermekeiket. Ez a magasztos akció is szép sikert eredményezett. Az osztrák nőegyesületek szövetsége felhívást bocsátott ki, a melyben rámutatva arra, hogy az asszonyok kötelessége a sebesültek ápolása, a harcban lévő gyermekeiről és öreg szüleiről való gondoskodás, a hatóságoknak az erre irányuló

munkában való támogatása, arra kéri az asszonyokat, hogy háborus szolgálatra szervezkedjenek.

A harctéren megsebesültek ápolásával foglalkozó Vörös Kereszt Egyesületet is munkájában lelkesen támogatja az egész társadalom. A bécsi Vörös Kereszt Egyesület rendkívül ülésén Frigyes Salvator főherceg lelkes beszédben hívta fel az egyesület tagjait, hogy méltóan végezzék feladatukat. Osztálykülönbség nélkül tömegesen jelentkeznek ápolónői szolgálatra az asszonyok, leányok, Mária Terézia főhercegnő is az egyesület szolgálatába lépett s öfelsége örömmel adta beleegyezését a főhercegnő szép elhatározásához. Pénzadományok is bőségesen érkeznek az egyesülethez, a bécsi község tanács százezer koronát adott, a bécsi kereskedők testülete tizezer koronát, az osztrák fegyvergyártás részvénytársaság huszezer koronát bocsátott az egyesület rendelkezésére. A harctéri egészségügyi szolgálat főfelügyelőjévé öfelsége Ferenc Salvator főherceget nevezte ki.

Mi az oka Belgrád bombázásának?

(Érdekes kombinációk.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

A közönség élénk csodálkozással olvashatta ma reggel az Aradi Közlöny „Legujabb” rovatában azt a táviratot, amely arról szólt, hogy az a hír, mintha csapataink Belgrádot elfoglalták volna, nem felel meg a valóságnak. Ez a hivatalos cáfolat a legkülönbözőbb találgatásokra adott alkalmat. Az emberek csoportokba verődve találgatták a különös dementi okát:

— Hogy lehet az — mondotta valaki — hogy amikor tegnap hivatalos táviratok jöttek Belgrád elfoglalásáról, ma a kormány hivatalosan cáfolja meg ezeket a táviratokat. Tehát vagy a tegnapi hivatalos távirat valótlan, vagy pedig a mai cáfolat.

Amikor délfelé a kirakatokban a lapok ki-függesztették a legujabb jelentéseket, még nagyobb volt a bizonytalanság. Ezek a legfrissebb táviratok arról szólnak, hogy csapataink megkezdték Belgrád bombázását és a belgrádi puszkaporos torony felrobbant, a város pedig lángokban áll.

— Ha tegnap elfoglaltuk volna Belgrádot — hangzott minden oldalról — akkor ma újból nem bombáznánk.

Egy lap pláne azt is kiírta az auszlágba, hogy Topcsidert bombázzuk. Belgrádban járt aradiak nevetve jegyezték meg:

— Hiszen Topcsider nem más, mint Belgrád város erdeje, parkja, ahol nyári multságokat, sportversenyeket, katonai cöllovészetet szoktak rendezni. Ez a távirat badarság!

— A kaoszszzerű bizonytalanságból a közönség nem talált kivezető utat s így természetesen csak találgatásokkal áltatta magát. A kombinációk közül, amelyekkel megindokolni akarták Belgrád elfoglalásának, majd újból való bombázásának hírét, kiemeljük a következőket:

1. Tegnap csakugyan bevonulhatott csapataink közül néhány száz gyalogos katoná, amikor azonban a belgrádi hegyek mögöl szerb katonák tüntek föl s Belgrád felé tartottak, mi Zimonyból megkezdtük Belgrád ama részének bombázását, amelybe a mi katonáink közül még senki se jutott el. Így például a Topcsider-parkban még senki se volt közülünk s azért irányoztuk arra felé ágyúink oszvét.

2. A mi katonáink jelt adhattak, hogy a Topcsider-parkban sok szerb katoná el van bujtatva. Erre aztán mi a topcsideri park felé lövöldöztünk.

3. Amikor katonáink átjutottak Belgrádon, az ott maradt német és más európai alattvalók arra kérték őket, hogy szállítsák át a népet Zimonyba. Amikor a magyar katonák épen ezt a munkát végezték, a Belgrád melletti hegyek közül előrontott vadrácok életjelt adtak magukról. Ez készíthette a Zimonyban felállított tüzérseget a bombázás megkezdésére.

Kémkedéssel gyanúsított aradi vendéglős.

(Elfogták a vár volt kantinosát.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

Az aradi vár fogházának egyik magánzárkájában súlyos váddal meggyanusított foglyot helyeztek el ma. Egy régi és meglehetősen ismert aradi polgárt ért az a gyanu, hogy kémkedett. A kémkedés, az édes haza féltve őrzött katonai titkainak fürkészése és elárulása talán a legmegvetendőbb és legrutabb minden bűnök között még békésebb napokban, de százszorosán és ezerszeresen az a hadiállapot napjaiban, amikor minden áruló szó ezer és ezer derék, lelkesen, életét feláldozóan haroba készül, haroba száll katonánk élet-halálát teszi kockára. Amilyen megdöbbenést keltett tehát, hogy Aradon, ahol az emberek égnak, lelkesednek a harci vágytól, a Szerbia ellen elkeseredéstől, mégis lehet másként gondolkozó, a haza és a haza érdekei ellen törő ember, époly helyesléssel és lelkesedéssel találkozott az az erélyes gyorsaság, amellyel a katonai hatóság a veszélyesnek, ártalmasnak talált egyénnel elbánt.

Ma korán délelőtt óriási feltűnést keltett a városban, hogy

a főtéren végig négy szuronyos katoná kísért Bozsidar Szvetozár vendéglőst, az aradi vár volt kantinosát.

A katonai őrjárat reggel egyenesen beállított Bozsidar üzletébe, amely a Millenium vendéglő mellett, a Victória takarékpénztár épületében van és az őrjárat vezetője felszólította a vendéglőst, hogy azonnal kövesse a katonákat. Bozsidar tiltakozott, de végül megadta magát sorsának és engedte, hogy a katonák elvezessék. Amikor a szomorú menet az Erzsébet-hidra ért, szemtanuk állítása szerint

Bozsidar kísérletet tett arra, hogy a Marosba vesse magát,

de az őrjárat megakadályozta, mielőtt még a korláthoz ért volna a vendéglős. Bozsidart azután a várban átadták az illetékes hatóságoknak.

A letartóztatott vendéglőst, aki szerb származású, hosszabb idő óta megfigyelés alatt tartották. Bozsidar évekig szolgált az aradi városban: egyszerű munkásember volt, mikor három évre besorozták, de szolgálati idejének leteltével is katonai kötelességben maradt, éveken át az egyik század őrmestere volt, majd, amikor kiszolgált a altiszti éveit, lassanként összegyűjtött pénzéből a várbeli kantint vette át és itt szaporította vagyonát. Pár év előtt elkerült a vár kantinjából és benn a városban, utoljára a József főherceg-ut 1. sz. házban vezetett vendéglős üzletet.

Az annexió idején tünt föl először illetékes egyéneknek a volt kantinos szerb érzelmű magatartása és ekkor támadt az a gyanu is, hogy Bozsidar bizonyos nagyszerb köröknek bizalmas szolgálatot teljesít. Reabizonyítani semmit sem tudtak, de csaknem állandóan megfigyelés alatt tartották. A mai nehéz napokban újból megerősödött a gyanu Bozsidar ellen és a katonai hatóságok elérkezettnek látták az időt, hogy példát statuálva, a legszigorubban lépjenek fel a gyanus korcsmáros ellen.

A kompromittált emberre megérdemelt szigorú büntetés vár. A polgárság körében pedig csak megnyugvást és önbizalmat kelthet az az energia és gyorsaság, amellyel mindannyiunk biztonsága felett az arra hivatottak örködnek.

Oroszország tanácskozni akar a monarchiával.

— Nagyhatalmak munkája a békéért. — Németország általános mozgósítással felel Oroszország részleges mozgósítására. — Szasszanov tárgyal a monarchia nagykövetével. — Anglia a németek mellett. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 30.

Bómából jelentik: Viktor Emanuel hazaérve fogadta a miniszterelnököt, külügyminisztert, vezérkari főnököt, hadügyminisztert. Misét hallgatva újból fogadta Salandrat és a hadügyminisztert.

Németország mellettünk.

Berlinből jelentik: Vilmos császár a cárral tényleg táviratokat váltott. A császár délelőtt a kancellával Tirpitz admirálissal és több generálissal tanácskozott.

Berlinből jelentik: Ha Oroszországban csak részleges mozgósítás történik is,

Németország nyomban általános mozgósít.

Berlinből jelentik: Bécsben, Berlinben, Londonban nagy tárgyalások folynak, de már csak a háború lokalizálásáról. Pasics a Matin tudósítója előtt kijelenti, hogy

minden reménye a hatalmakban van.

Görögország és Románia semleges.

Párisból jelentik: A görög kormány hivatalosan közölte, hogy Görögország semleges marad.

Brassóból jelentik: Czernin Ottokár gróf bukaresti osztrák-magyar követ ma reggel automobilon Brassóba érkezett és látogatást tett Mikes Zsigmond gróf főispánnál. A követ Brassóban átvette egyben a postáját is, miután a vonatok tegnap még nem közlekedtek Románia és Brassó között.

Megbízható helyről nyert értesülés szerint Czernin gróf brassói tartózkodása folyamán kapta meg a távirati információt arról, hogy

a román kormány semlegességi nyilatkozatot tett az osztrák-magyar-szerb konfliktus dolgában.

Bukarestből jelentik: A Romániában akreditált nagyhatalmak képviselői kérdést intéztek úgy Porumbaru külügyminiszter, mint Bratianu miniszterelnökhöz Romániának egy magyar-osztrák-szerb konfliktus esetén leendő magatartására vonatkozólag.

Porumbaru és Bratianu egyértelműleg a következő álláspontra helyezkedtek:

Románia egy konfliktus esetén semleges marad,

amennyiben a konfliktus érdekköreibe nem ütköznek. Románia nem áll sem a monarchiával, sem Szerbiával oly konvencióban, amely őt beavatkozásra kényszerítené. Románia mindkét állammal barátságos viszonyban van, tehát nincs oka az egyik, vagy másikkal szembeni agresszív fellépésre.

A konfliktus speciális jellegű. A serajevói merényletből és a nagy szerb propagandából született meg. A merényletet Románia mindenestre elítéli, annál is inkább, mert Ferenc Ferdinánd barátságos érzelmet viseltett Romániával szemben.

Ezenkívül azonban Romániának semmi oka arra, hogy beleavatkozzék a merényletszülte következmények elintézésébe. A boszniai nagy-szerb mozgalom sem érdekelheti.

Amennyiben a konfliktus a Balkánon területi eltolódásokat, az eddigi mérleg megbillenését jelentené, úgy Románia semmi esetre sem maradhat indifferens.

Amennyiben tehát bármely oldalról kísérlet történne erre nézve, úgy Románia legjobb belátása szerint fogja az egyensúlyt megvédelmezni, annál is inkább, mert ezen kérdésben a Balkán államokkal egyetért.

Bukarestből jelentik: Sinajában ma minisztertanács volt.

Bukarestből jelentik: Romániában a monarchia iránt nagyon jó indulat nyilvánul meg. A magyarok ellen tüntető néhány diákot letartóztattak.

Bukarestből jelentik: Danillo montenegrói trónörökös Sinajába érkezett. A lapok jelentése szerint a cár Károly királyhoz sajátkezűleg írt levelet intézett.

Szófiából jelentik: Bulgáriában nagyon harcias a hangulat, Szófia utcáin Tisza István grófot éltetik.

Franciaország békét közvetít.

Párisból jelentik: A francia ellenzék küldöttségileg bejelentette a kormánynál, hogy a konfliktus tárgyában az ellenzék szolidáris a kormánnyal.

Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelenti: A helyzet még mindig igen komoly. Német jelentés alapján úgy vélik, hogy az európai feszültség hosszabb lesz. A francia kormány a béke közvetítésén fáradozik.

Párisból jelentik: Viviani hazaérve hosszasan tanácskozott az orosz nagykövettel.

Párisból jelenti a Havas ügynökség: A tartalékosok behívása valószínűtlen. Csak rendbiztonsági intézkedések történhetnek: Az osztrák-magyar alattvalók kiutasításáról szóló hírek valótlanak.

Párisból jelentik: Mától kezdve minden nap minisztertanács lesz.

Béketárgyalások Oroszországgal.

Bécsből jelentik: Az orosz mozgósításról semmiféle felvilágosítás nincs. A helyzet komoly, minden eshetőséget jó számításba kell venni. Pétervári hír szerint az utóbbi napokban nagykövetünk közvetlenül tárgyal Sazanovval oly irányban, hogy Oroszország semleges marad, ha a monarchia hozzájárul, hogy Oroszország a háború után az eredményhez hozzájáruljon. Ebből csak az igaz, hogy tárgyalások voltak, valószínűleg azon álláspontunkról, hogy

hódítani nem akarunk.

Valótlan mintha a tárgyalások olyanok lettek volna, hogy tőlünk feltételeket követelnének, vagy a háború ura megegyezést akarnának velünk létesíteni.

Pétervárról jelentik: Az orosz lapok hangjai ma már tartózkodóbbak.

A lokalizálást nem tartják ki-zártnak.

Pétervárról jelenti a Reuter-ügynökség: Oroszország

a konferencia elvét elvben elfogadta, egyben a monarchiával is folytatni kívánja a közvetlen eszmecserét.

Pétervárról jelentik: A tengerész aspiránsokat a cár előtt tisztekké avatták. A cár beszédét viharos hurrával fogadták.

Anglia a németek oldalán

Hamburgból jelentik: A Hapag igazgatója Ballin kijelentette, hogy egy esetleges világháború Angliát a németek oldalán fogja találni.

Franciaország békét óhajt.

Londonból jelentik: A béke reményét itt még nem adták fel.

Tisztázódni kell a helyzetnek.

Londonból jelentik: Asquith az alsóházban kijelentette, hogy a helyzet e pillanatban a legnagyobb mértékben komoly.

Budapestről jelentik: Tisza István gróf a National Zeitung szerkesztőségének kijelentette, hogy az érdem főrése nem az övé. A hármasszövetség egyetértése békében is szükséges.

Az orosz magatartásnak hamarosan tisztázódni kell.

Éjszakai

fogoly szállítások.
(Hazaárulók katonai szuronyok között.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

Ma éjjel tizenkét óra kilenc perckor berobogó és Temesvárról érkezett személyvonatot két szakasz feltűzött szuronyos katonák várta. A városban elterjedt a híre ennek és csakhamar igen sokan gyülekeztek a pályaudvar előtt és kíváncsian lesték, vajon mért e nagy készülődés. Miután az utasok elhagyták a kocsikat, a katonák körülvették a vonalat és az utolsó néhány kupé ajtaját csak ezután nyitották ki. Összesen kétszázhuszonhat embert szállítottak ki ezekből a kocsikból, akiket két csoportra osztottak. Az első transzportba 117 ember, többnyire földművesek, iparosok, hajósok, gyermekek, asszonyok, a másodikba 109 ember, köztük igen előkelő állású egyének, ugymint nagykereskedők, egyetemi tanárok, papok és általában az intelligens osztályhoz tartozó férfiak jutottak. Egy főhadnagy vezényletével azután megindult a menet szuronyos katonák kíséretében.

Az éjszaka esendjében szomorúan ballagó csoportoknak igen sok bánulója akadt a főutvonalon és csakhamar tudták a városban, hogy Temesvárról letartóztatott szerbeket hoznak Aradra. Az első csoportba tartozók az országon átutazó szerbek voltak, akik külföldre törekcsenek és most katonai fedezetek továbbítják őket a határok felé:

A másik csapatba tartozóak egyrészt magyarországiak másrészt Szerbiából valók akik ezekben a nehéz órákban megfélekedve arról, hogy mivel tartoznak annak az országnak, amelynek földjén élnek és amely őket ellátja, bátor fővel és gonosz szívvvel ellenségeivé szegődtek, a megrontására törek. Nem a veszélyben lévő édesanya, hanem az ellenség mellé állottak. És az aradi közönség, még akkor sem feledkezett meg a maga emberi méltóságáról, amikor százkilenc hazaárulót, köztük öszbe csavarodott papokat, fiatal, lázító, tüzes beszédekre alkalmas fiatal lelkeseket, a nép megrontói és félrevezetőit, látott egy csapatban. Minden inzultus és szidalom nélkül vonulhattak el a nézők sorfala között, az első csapat a városházára, a másik, a veszedelmesebb a várba.

Ha megfordítva történnék! Ha magyar foglyokat kísérenének Belgrád utcáin!

Az Acseven lehet Budapestre utazni.

(Arad gazdasági ellátása az Acsev. vonalairól. — Uj utirány a fővárosba utazáshoz.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

A háboru réme mellett ijesztő mérveket ölt az aggodalom a személyforgalom korlátozása s különösen a teheráru forgalom teljes beszüntetése miatt. Az élelmiszerek és fogyasztási cikkek és egyéb gazdasági terményeink szállításában beálló szünet indokolt félelemre sarkalhatták városunk közönségét, a forgalom szünetelése szinte magával hozta volna gazdasági életünk romlását, a nélkülözések beállítását.

Arad kivételes szerencsés helyzete miatt ez a veszély a várost nem fenyegetheti, mert az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak, mely a múltban is számtalanszor adta tanujelét annak, hogy együtt érez Arad és környéke polgárságával s kivételes intézkedéseivel segítségére tud lenni a vonalát érintő községek lakosainak, s mindenképp Arad város közönségének, ma közzé tett hirdetései szerint (a Szeged—makói vonalrész kivéve) a holnapi naptól, azaz július hó 31-étől kezdve összes vonalain felveszi a gyors- és teheráru forgalmat

Aradon a simándi uti felüljáró mögött az (Acsev fűtőházi telepén) gyors és teheráruk fel és leadásának kezelése és elszámolása céljából Arad fűtőház elnevezéssel irodát és raktárt nyitott, hol az Acsev vonalairól Aradra érkező áruk kiválthatók s viszont feladhatók lesznek.

A csanádi vasut ezzel a rendelkezésével és intézkedésével az elzárás veszélyétől mentette meg Arad közönségét, a kereskedelmi élet ébrentartására a lehetőséget megadta

előreláthatólag lehetővé tette azt, hogy az ellátási, élelmi cikkekben beállott áremelkedés, a vidék terményeinek Aradra való irányíthatása következtében a végletekig ne fokozódjék.

Az Acsev. igazgatósága Arad-fűtőház elszámolási helyének megnyitására egyidejűleg hirdetményben értesítette a közönséget.

A teheráru forgalom mellett változailanul tartja fenn a Csanádi Vasut — szeged—makói vonalrészét kivéve — a személyvonatok közlekedését is. Ez a kedvező helyzet s az a körülmény, hogy Arad—Békéscsaba között a Máv. vonalán hadimenetrend lévén, a postavonatok közlekedése szinte elzárja a Budapestre való közvetlen utazás lehetőségét, az utazó közönséget természetesen kényszeríti az Acsev. vonatainak, mint segély utirány vonatainak igénybe vételére, ha Budapestre, vagy Budapestről Aradra ohajt utazni.

Tájékoztatás és utba igazításul közölhetjük, hogy az Acsev. vonatainak igénybe vételével

a következőképen utazhat bárki is Aradtól Budapestre s vissza Aradra:

Arad, indul reggel 6 óra 40 perc, délután 2 óra 25 perc. Mezőhegyes, érkezés reggel 8 óra 26 perc, délután 4 óra 5 perc, átszállás. Mezőhegyes, indulás reggel 8 óra 37 perc, délután 4 óra 15 perc. Mezőkovácsháza, érkezés reggel 9 óra 01 perc, délután 4 óra 36 perc, átszállás és jegyváltás az Alföldi gazdasági vasutra Békéscsaba közraktárig. Mezőkovácsháza, indulás reggel 9 óra 8 perc, délután 4 óra 50 perc. Békéscsaba közr., érkezés reggel 11 óra 59 perc, este 7 óra 11 perc, átszállás és jegyváltás a Mávra Budapestig. Békéscsaba, indulás délután 1 óra 32 perc, este 7 óra 38 perc. Budapest k. p. u. érkezik este 7 óra 25 perc, reggel 5 óra 20 perc. — Budapestről indul reggel 7 óra 50 perc, este 9 óra 30 perc. Békéscsabára érkezik délután 1 óra 31 perc, éjjel 3 óra 52 perc, átszállás és jegyváltás az Alföldi gazdasági vasutra Mezőkovácsházáig. Békéscsaba közr., indul délután 1 óra 57 perc, éjjel 4 óra 02 perc. Mezőkovácsháza, érkezik délután 4 óra 30 perc, reggel 6 óra 31 perc. átszállás és jegyváltás az Acsevre Aradig. Mezőkovácsházáról indul délután 4 óra 38 perc, reggel 6 óra 40 perc. Mezőhegyesre érkezik délután 5 óra 03 perc, reggel 7 óra 05 perc, átszállás. Mezőhegyesről indul délután 6 óra 11 perc, reggel 8 óra 27 perc. Aradra érkezik este 7 óra 51 perc, délelőtt 10 óra 10 perc.

E vonatok igénybe vétele katonai, vagy közigazgatási hatósági engedélyhez kötve nincs.

Ez utirányok használata mellett egy I. osztályú utasnak 21.70 korona, egy II. osztályú 15.80 korona s egy III. osztályú utasnak 9.50 korona kiadása merül fel jegyváltások címén, személyvonatok használata mellett, míg az eddigi közvetlen utazáskor egy I. osztályú jegy ára 21.60 koronába, egy II. osztályú jegy 14.40 koronába s egy III. osztályú jegy 9 koronába került.

HIREK.

Képek a mozgósított városból.

(Bevonuló katonák Arad utcáin.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 30.

Néhány nap óta alaposan megváltozott az utca képe. Amerre az ember néz, bevonuló katonákat lát. Nincsenek valamennyien teljesen katonaruhába öltözve, vannak, akiknek egyetlen szimbóluma a katonasapka, mely ott díszszelleg a fejükön. Kisebb nagyobb csoportok, ahogy a városba bevonulnak — többek között báméskodva állanak meg a Kossuth-szobor előtt. Egy jóképű magyar ember nagy lelkesedéssel magyarázza a maga módja szerint a többinek, jobbadán vegyes ajku atyafiaknak, hogy ki volt Kossuth? Mintegy buzdítja bajtársait, hogy Kossuthtól vegyenek példát. A hallgatók tömege mindinkább szaporodik és amikor a magyar ember lelkesítő szözege véget ér, mintha megváltoztak volna, mind-egyik arcáról jó kedv, nagyobb bátorság olvasható le és így indulnak el tovább, befelé a városba.

Odébb egyik uca sarkon kettesével hármassával a földre leguggoló alakok láthatók, amint levelezőlapot írogatnak. A szöveg egyforma. Az egyik diktálja, a többi írja:

„Szerencsésen megérkeztünk Aradvárosába, ahonnan még nem tudjuk, hogy hová fognak bennünket el irányítani. Addig is tiszteljek esőkollak!...

Nagyobb csoport lázas kíváncsisággal olvassa az Aradi Közlöny tábláin kifüggesztett új híreket. Egyik másik csodálkozva kérdi:

— Miért bombázzuk Belgrádot, ha már egyszer elfoglaltuk?...

Persze a körülállók között nem egy akad, aki a tények mikénti állását a maga felfogása szerint magyarázni igyekszik, ám vállalkozása kudarccal végződik, mert jelentkezett egy újabb „szakértő”, aki egyszerűen odakiáltja:

— Maguk ehhez nem értenek — ezzel otthagya őket és a találgatás elől kezdődik és talán csak akkor ér véget, ha vége lesz a háborúnak...

— Bilinszky Bécsben. Bécsből táviratozza a tudósítónk: Bilinszky Leó lovag közös pénzügyminiszter Ischlből visszaérkezett Bécsbe.

— A budapesti tőzsde szombaton megnyílik. Budapestről táviratozza tudósítónk: A budapesti tőzsde tanácsa úgy határozott, hogy a tőzsde szombaton újból megnyílik.

— Elmarad a megyei közgyűlés. Dálnoki-Nagy Lajos alispán ma közlévelben értesítette az aradmegyei törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy Aradmegye törvényhatósági bizottságának augusztus 1-ére összehívott rendkívüli közgyűlését további rendelkezésig elhalasztották.

— Hol szolgálhatnak az önkéntesek. Budapestről hivatalos távirat jelenti: A hazafias lelkesedés az egész országban olyan nagy-szerűen nyilatkozik meg, hogy csak hitünk és reményünk fokozhatja becsületünkért indított harcunkban. Ez a magyar névhez méltó hazaszeretet abban is megnyilvánul, hogy mind sürűbben jelentkeznek olyanok, akik önként akarnak résztvenni a háboruban. Épen ezért intézkedés történt, hogy mely csapatok vehetnek fel önkénteseket. Erre vonatkozólag a csapattest, vagy hadkiegészítő parancsnokság szolgál felvilágosítással.

— Sándor szerb trónörökös megkorbácsolta. Berlinből jelentik: A Neueste Nachrichten megerősíti, hogy Sándor szerb trónörökös Petrovics százados az utcán korbáccsal megverte, mert menyasszonyának toladó módon udvarolt. A századosnak le kellett mondania ragjáról.

— Elfogott orosz katonatiszt. Sztanislauzból táviratozzák: A puskaporos toronynál ma orosz katonatisztet pillantott meg az ör. Rászólt, de a tiszt tovább haladt, mire a katoná utána lőtt. Az orosz tiszt erre megállt és az őrség elfogta.

— Letartóztatott lázító. Budapestről táviratozza tudósítónk. A tegnap este Budapestre érkezett szerb nemzetiségű népfelkelőket Rodics István budapesti szerb nemzetiségű borbélyeség fel akarta lázítani és beszédet intézett hozzájuk, hogy ne menjenek fajtestvéreik ellen harcolni. Maguk a szerbek feljelentették, mire letartóztatták.

— Megvert népfelkelő. Gárics József abrudbányai zenész, akit most mint népfelkelőt behívtak, ma délelőtt betért egy korcsmába, ahol békésen üldögélt. Hirtelen az ott levők közül valaki fejbeütötte, úgy, hogy könnyében megsérült. Gárics panaszt tett a rendőrségnek de sem azt nem tudja, melyik korcsmában kapta az ütést, sem azt, hogy ki volt a támadója. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Lesz gázvilágítás. Az aradi légszeszgyár a következő sorok közlését kéri: Miután a gyári munkások egy részét basorozták és azokat újabb kevésbé gyakorlott egyénekkal kellett pótolni, a működés nehezebben halad, több figyelmet igényel, de miután a gyár minden eshetőségre el van készítve, az üzem beszüntetése ki van zárva s mi a közvilágítást, valamint a magán fogyasztók igényeit teljesen ki tudjuk elégíteni.

— Adományok a behívottak családjainak. A következő sorokat kaptuk: Nagybecsű lapjuk folyó hó 29 iki számában olvastam felhívásukat adakozásra a bevonultak családtagjai részére. Elhatároztam, hogy üzletem detail forgalmának 3 százalékát ezen célra áldozom. Az illetékes tényezők által üzletem forgalmának ellenőrzésére a legszivesebben áldoztam magam. Kiváló tisztelettel Gábor Miklós cukorka kereskedő.

— Bevonult katonák családjainak segélyezése. A behívottak itthonmaradt családtagjainak segélyezésére Aradon is megindult a gyűjtési mozgalom, amely már eddig jelentősebb összeget teremtett a nemes célra, s hihetleg egyre szaporodni fog azoknak a száma, akik adományaikkal lehetővé teszik majd hogy mindnyájunkért harcoló katonáink családtagjai ne legyenek kénytelenek szükségét szenvedni, amíg a család fő távol nyugalmas otthonától küzd a hazáért. A *Neuman Testvérek* cég, amely minden jótékony mozgalomban előjár adományaival, ma ezer koronát adott át *Lócs Rezső* helyettes polgármesternek, s a nemes példát előre láthatólag tehetségéhez képest követni fogja mindenki. A ma érkezett adományokról a következő kimutatás számol be:

Neuman Testvérek	1000 korona
Ipar és Népbank tisztviselői	190 „
Rosenberg Miksa dr.	100 „
Pozsgay Lajos dr.	50 „
Münz Márton	20 „
Kele Gyula dr.	10 „
	1370 „
eddig gyűjtés	400 „
összesen	1770 „

Adományokat a polgármesteri hivatal fogad el.

— Megjött Aradra az első postavonat. Az aradi állomás normális körülmények között fél tizenkettő felé kihal. Az utolsó vonat a temesvári volt, amely tizenegy órakor érkezett s azután csend és nyugalom vonult a pályaudvarra. Ma azonban kivételes állapot van s kivételes volt a pályaudvar kepe is. Ma háromnegyed kettőkor éjjel érkezett be az első budapesti postavonat. A vonattal, amelynek tördött utasai déiben hagyták el Budapestet, meglehetősen sokan érkeztek olyanok, akik nagyobb részt külföldről, fürdőhelyekről nem érhetek el Budapesire idejekorán ahhoz, hogy a tegnapi nappal beszűntetett rendszeres vonatokkal utazhattak volna haza. A postavonattal érkeztek a budapesti lapok is, reggeliek, estiek egyaránt. A pályaudvaron kellemetlen meglepetés várta a faradi utasokat: nem volt egyetlen kocsi, se más közlekedési eszköz kint s sokan elgyötörve, nehéz podgyászukat nem akarva cipelni a pályaudvar vártermében dőltek le pihenni. Aradiak közül is sokan voltak kint, hogy budapesti lapokat vegyenek. A zseniáltság azonban úgy úgy hozza magával, hogy — nem kaphattak. A pályaudvari újságárus megbízottja ugyanis egyszerűen elzárta a lapokat s kijelentette, hogy azokat csak holnap reggel kezdheti árusítani. Miután pedig a hírekre ehhez publikum reggelig nem akart várni, szépen megfordultak s újság nélkül ugyan, de viszont — gyalog bekutyagolt a városba. Azt hisszük azonban, hogy holnapra intézkedés történik, hogy a postavonatot megfelelő számú kocsi legalább egy lövonat várja.

— Szerb katonaszökevények Aradon. Ugy látszik Szerbiában nem nagy a lelkesedés a háborúért. Még amikor nem volt bizonyos, hogy háború lesz s könnyebb volt a szokás, a szerb katonakötelesek egymásután menekültek Szerbiából. A katonaszökevényeket sűrű csoportokban toloncolják tovább a magyar hatóságok. Itt Aradon is napok óta vannak Szerbiából megszökött hadkötelesek. Tegnap Világosról 40 szökevényt hoztak be az aradi rendőrségre s ezeket ma tovább toloncolják Békéscsabára. A megszökött szerbek szinte örülnek a hatóságok eljárásának s panaszkodnak, hogy Szerbiában a legnagyobb kegyetlenséggel bánunk a tisztek a katonákkal.

— Orosz tisztek magyar tanfolyamon. *Konstantinápolyból* jelentik: A kereskedelmi iskolák magyar tanfolyamára tömegesen jelentkeznek orosz szabadságot tisztek.

— Lelkesednek a románok. A mozgósítás következtében előfordult, igazán meglepő őszinte hazafiasságra valló eseményekről adnak hírt Aradmegye egyes községeiből. A tótváradai körjegyzőségben minden közéleti bíró összegyűjtötte július 26-án a mozgósított egyéneket és a községből reggeli 4 órakor elindultak Tótváradra jelentkezésre. Itt *Tomutia Vazul* körjegyzőnél *Gyulató* község bírája, *Aládose Filimon*, ki románajku parasztember, az összegyűltak — 500—600 ember — előtt beszédet mondott:

— Testvérek! — mondotta — 60 év óta véd meg bennünket öreg királyunk ellenségeink tüzetől, megölték feleségét, most nemrég unokáját és végre ősz fejére törnek az ellenségek, most vagyunk behiva öreg királyunkat és a hazát megvédeni ellenségünkől; arra kérlek benneteket, tiszta szívvel, büszséggel menjetek a háboruba ellenségeink ellen és ameddig lesz közöttünk egy életben, ne hagyjátok el öreg királyunkat. Isten úgy segítsen meg benneteket és vigyázatokat, mert akik itthon maradunk, magátokozunk benneteket és gyermekeiteköt, ha nem viselitek jól magatokat a háboruban, vagy ha elmaradtok a többiektől, kik háboruba sietnek öreg királyunkért.

Alsókőves bírája, *Neik Vazul*, ki maga is népfőlkelő, miután összegyűlt az egész falu népe, a behívottakhoz román nyelven ezeket mondta: — Gyűljünk össze, most nincs harag közöttünk, együtt megyünk a tűzbe, tartsunk össze királyunkért, ne igyatok, hanem mint jó katonák védjük meg királyunkat és hazánkat, ez a kötelességünk! *Erre Muszka János* gör. kel. lelkes rövid imát mondott értük és azután nagy lelkesedéssel, övéiktől elbucszva, éltetve a királyt, abcugolva Szerbiát, „le a gyilkos rablókkal“, elindultak Tótváradra jelentkezni. Tótváradon az összegyűlt hat községbeli 400 mozgósítottaknak a körjegyző tartott bátorító beszédet, aki elkísérte a vasúthoz összes katonáit.

— Felmentett zálogházi szolgáló. *Kancsur Kálmán*, az Aradi Hitelbank zálogházának volt faktórosa állott ma lopással vádolva az aradi kir. törvényszék előtt. Az volt ellene a vád, hogy egy vég pelüche-ből egy darabot levágott s azt haza vitte feleségének, aki mint tettestárs volt vádolva. *Kancsur* beismerte bűnét, míg felesége tagadta, mintha tudott volna férje manipulációjáról. *Miclea Széver dr.* megdöntöhetetlen logikával felépített védőbeszében bizonyította, hogy *Kancsurt* a bűnvádi perrendtartás alapján nem lehet elítélni s a bíróság úgy a szolgát mint a feleségét jogi alapon, a bűnvádi perrendtartás 326. szakaszának 1., illetve 4. pontja alapján felmentette.

— Intézkedések az Acsev. teheráru forgalmában. Az Acsev. igazgatósa közli: A mozgósítás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyok következtében a kereskedelmiügyi magyar királyi miniszter urak folyó év július hó 30-án kelt 484/B. 1914. számú felhatalmazása és az üzletszabályzat 63. §. (12) illetve 80 §-ának (8) pontja alapján további intézkedésig folyó év július hó 31-től kezdve Arad fűtőház korlátozott forgalmu árúkezelési helyen fel- vagy leadásra kerülő összes gyors- és teherárura a díjszabásszerű fekbérmentes időt a felére szállítjuk le, a fekbért háromszorosára emeljük fel.

— Agyonlőtték egy nazarénus katonát. Budapestről táviratozza tudósítónk: Egy hetvenedik gyalogezredbeli nazarénus közlegényt, aki megtagadta az engedelmességet, Péterváradon agyonlőtték.

— Polgári áruforgalom felvétele az Acsev. állomásain. Értesítjük a tisztelt szállítóközönséget, hogy tekintettel a mozgósítás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra, az aradi fűtőházi telepünkön „Arad-Fűtőház“ elnevezéssel az összes gyors- és teheráru forgalomra egy mellék árúkezelési és elszámolási helyet létesítettünk, amely a közönségnek folyó július hó 31-től kezdve rendelkezésre áll. Aradon helyben feladásra kerülő, vagy vonalainkon Aradra való rendeltetéssel feladásra hozott gyors- és teherárura „Arad-Fűtőház“-ra adandók fel és a simándi-uti felüljáró mögött létesített ideiglenes árúkezelési helyen vétetnek fel, illetve adatnak ki. 750 kilogramnál súlyosabb, egy kocsi hosszát meghaladó árura és oly árura, melyeknek kezelésére külön berendezések szükségesek, csak külön megegyezés mellett vétetnek fel szállításra. Kiszombor-szegedi vonalszakaszunkra, valamint a csatlakozó pályákra rendelt küldemények felvétele egyelőre szünetel, kivéve azokat, amelyekre nézve a m. kir. államvasutak forgalmi korlátozása ki nem terjed. Többi állomásainkon a polgári áruforgalom egyidejűleg felvétetik. Az „Arad-Fűtőház“-i szállítmányoknál mindenkor az aradi díjtételek alkalmaztatnak. Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatósága.

— Szállítási póthatáridő. Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága hirdetményben teszi közzé a következőket: A mozgósítás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyok következtében a vasúti üzletszabályzat 75 §. (3) 5. pontja és a vasúti áru fuvarozásra vonatkozó berni nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. § (3) 2. pontja alapján a kereskedelmiügyi magyar királyi miniszter urak folyó évi július hó 30-án 484/B. 1914. sz. alatt kelt engedélyével gyorsárura és előküldeményekre nézve 3 napi, teherárura nézve 8 napi póthatáridőt állapítottunk meg folyó év július hó 31-től kezdve mindazon szállítmányokra, melyek állomásainkon fel- és leadásra kerülnek, vagy vonalaink bármelyikét átmenetileg érintik. E rendkívüli póthatáridőket az érvényben levő határ- és póthatáridőkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban is érvényesíteni fogjuk. Egyidejűleg ugyancsak fentl időponttól kezdődő érvénnyel a kocsik rakodási idejét a vasúti üzletszabályzat 63. §. (12) illetve 80. §. (8) pontja alapján 9 nappali órára szállítjuk le, továbbá a feladásra hozott küldeményeket csakis az üzletszabályzat 64. §-ában megjelölt korlátozások mellett fogjuk felvételre elfogadni.

— Államellenes bűncselekményért letartóztatott betűszedő. Az elmúlt éjszaka lázas izgalom uralkodott az aradi rendőrségen. A tisztek legnagyobb része hivatalában volt, sőt *Greén Nándor* főkapitány órák hosszát tárgyalt *Berez Ferenc* rendőrkapitánnyal, a bünyügyi osztály vezetőjével. A késő éjszakai órákban csak annyi szivárgott ki, hogy letartóztatott egy román betűszedőt, akit főbenjáró bűnnel vádolnak. Az éj folyamán számos kihallgatás történt ebben az ügyben és mára tisztán állott a bűnygy minden részlete. A letartóztatott nyomdász *Theodor Péter* betűszedő, akinek a Kasza- és György-utcák sarkán szatócs üzlete van. *Theodor* itt többek jelenlétében a háborút szidta s a magyarokat ócsárolta. Többek között így fakadt ki: „Le a magyarokkal.“ A rendőrségen tagadta, hogy ilyesmit mondott volna, de a kihallgatott tanúk tagadását megcáfolták és ezért ma délelőtt államelleni bűncselekmény miatt átkísérték az ügyészség fogházába.

A Gambinus
nagyvendéglő kerthelyiségében
(kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben)

tartja ma és mindennap
Koczás József karmester-igazgató
Budapestről 15 tagu társulatával
hangversenyeit.

Szives pártfogást kér
Szalay Imre
vendéglős. 4425

— Kereskedelmi szakoktatás. A háború folytán Arad keresk. irodáiban és intézeteiben a legközelebbi időben tömeges állások jönnek üresedésbe. Ajánlatos tehát mindkét nembeli tanulóknak, kik 3—4 polgárit, vagy megfelelő iskolát végeztek, hogy az augusztus 3-án kezdődő új kereskedelmi szaktanfolyamba beiratkozzanak, hol mérsékelt tandíj mellett gyakorlati kiképzést nyernek könyvtárban, gépírásban, gyorsírásban és irodai munkálatokban és ahol díjtalan állásközvetítésben is részesülnek. Engel keresk. szaktanfolyam Lázár Vilmos utca 2., Földes-palota mellett. 4482

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekocsi a Fischer Nagy Áruház Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A negyedik parancsolat. (Az Uránia tegnapi szenzációs bemutatója.) Egy igazán megértő és megható tartalmu erkölcsrajzot mutatott be tegnap az Uránia. A bécsi élet fertőjéből kivett képek ezek, melyek azonban a legtisztább és legnemesebb érzelmeket keltik a nézőben. Schalanter mester az iszákosság áldozata, minden idejét a koresmában tölti, éjjel nappal iszik és mindebben hűséges társa fele-

sége is. Hogy ezek után gyermekeik milyen nevelésben részesültek, az gondolható. Leányuk eladja magát egy gazdag fiatalembernek, majd mikor az otthagyja, mind mélyebbre süllyed lefelé a fertőben. Fiuk mikor felnő, követi szülei nemes példáját, duhajkodással tölti idejét, más foglalkozása nincs, de rossz hajlamai bűnbe viszik és gyilkosságot követ el. Ekkor ébred tudatára csak annak, hogy milyen életet élt. Ekkor látja, hogy bűnhődni kell egy olyan bűnért, mely nem is az ő bűne. 5

* Háborús kép az Apollóban. A háború izgalmaival van átitatva a levegő, a lelkeket a történelmi események sulya tartja fogva s minden ember egyet érez s egyet gondol: mi lesz? Ebben a forrongó hangulatban minden egyhangú, megszokott szórakozás, vagy esemény elveszti vonzó hatását s rendkívülinek, idegizgatónak kell lenni annak, ari még most is feltudja kelteni az érdeklődést. Ennek tudatában tűzte műsorra az Apolló-színház direktója a „Jaj a legyőzötteknek!” című háborús eseményű drámai képet, amelynek az a körülmény, hogy a meséje orosz földön játszódik le, különösen aktuális ad. Csapattestek felvonulását, összetűzéseket látunk s a háború minden rendkívüli izgalmaival és fenségesen borzalmas látványával találjuk szemben magunkat. A mai megnyitás első napján rendkívül sok nézője akadt ennek az izgalmas háborús filmnek, amely még pénteken kerül vetítésre. 3

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A tőzsdetanács határozatához képest az értéktőzsde egyelőre zárva marad, a gabonátőzsde szombatig szintén nem működik.

Feladvó szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

18807—1914. kh.

Hirdetmény.

Szállagycsehen f. évi július hó 15-én egy drb. világos téglás színű, nyakán fésűszerű toll kinövés, szárnya vége és farktollai fehérek, mindkét szárnya sebzett galambot fogtak el. A galamb jobb lábán fém karika van K. J. Arad 12—13 felírással.

Tulajdonosa a galamb átvétele végett a kapitányi hivatalnál jelentkezzen.

Arad, 2914 évi július hó 26-án.

Greén, főkapitány.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Permetező javítások
elfogadtatnak.
PATENT.

Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrészt mellőztetik, mert ezek viznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelpeiivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását eivállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtatnak.

Ajánlunk

Gyári, üzemi és ipari célokra,
rostált, száraz, darabos, uradalmi
erdei bükkfaszenet.

Vasaláshoz háztartások részére,

kétszer rostált, szagtalan, izzított,
kiváló minőségű 4143—11

retorta bükkfaszenet.

Üzletekbe, ismét eladók részére

csomagolt **RETORTA** faszenet

csomagolt **VASALÓ** faszenet
pontosan mért egy kilós csomagokban Házhoz szállítva

Kneffel Károly és Fia

szén és koks nagykereskedése Aradon.
Városi és megyei Telefon 139. szám.

Erdély

gyöngye

az Előpataki

ásványviz, el-

ősmert legjobb

üdítő és gyógyító ital.

Főraktár:

Eles Arminnál,
Aradon,

Félliteres üveg 26 fillér.

Literes „ 36 „

Uj mészáros és
hentes üzlet!

A n. é. közönség tudomására adom, hogy **Tőkölly Imre-utca 5. számú** házban higiénia tisztaságnak megfelelő

mészáros és hentes
üzletet nyitottam,

ahol a nap bármely szakában a legjobb minőségű husok kaphatók pontos kiszolgálás mellett. 4361

Szives pártfogást kér:

Gyurkovits József.

Kereskedők
figyelmébe!

Gyári jegyzés szerint fedezheti csokoládé és cukorka szükségletét.

Raktáron vannak:

Kugler-, Heller-, Fürth- és Manner-árak. 4347

Gábor Miklós
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR
18. SZ. Salacz-utcai rész.

— TELEFON: 1059. —

HIXIL

MODERN MOSÓ SZER!

Hixil a legjobb mosószer a fehérenemű hófehérré való tisztítására, amellyel enyhe és ártalmatlan a használatban. Kapható minden e szakmába vágó fizletben. Arad és vidéke képviselője: **Szemző Armin** áruügynöksége Arad. Telefon 592. szám. 4111 | Telefon 592. szám.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor „ „ „ 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák

kiirtására a legszívesebben és teljesen csak a „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Gyárosok ifj. Schulz Frigyes G. m. b. H. Aussig a/E.

Eladási helyek a falragaszokon láthatók.

A szépségápolás titka a használandó szépítő szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ájlanljuk: Ájlanljuk:

- Arc-krémek
- Illatszerek
- Kölgyporok
- Kölni vizek
- Fogporok
- Fog-krémek

- Fogpaszták
- Fogkefék
- Szájvizek
- Szappanok
- Hajvizek
- Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése
Aradon. Aradon.

Cséplőgép, tulajdonosok, gyártelepek és ipartelepek figyelmébe!

Van szerencsém szíves tudomásukra hozni, hogy a 76271/99. számú belügyministeri rendeletnek megfelelő mentőszekrények állandóan raktáron vannak, áraik a következők:

1. A fenti rendeletnek megfelelő m. szekrény cséplőgépekhez 31
2. A " " " " ipartelepeknek 89
3. A " " " " nagyobb ipar t. 51

Régi hiányos mentőszekrényeket a legrövidebb idő alatt szerelünk föl a legolcsóbb áron.

Az általunk szállított mentőszekrényekért teljes felelősséget vállalunk, mivel azok a törvényesen előírt kellékeknek mindenben megfelelnek azok ellen sem az iparfelügyelőség sem más hatóság kifogásokat emelni nem fog míg a hiányosan felszereltékért a telep tulajdonosát büntetik.

Legfinomabb steril kötszerek Hartmann és Kleining Hohenelbei gyárából valamint betegápolási kellékek a legolcsóbban számíttatnak.

HEHS VILMOS

Szent István gyógyszer-tára 5187
ARAD, Batthyány-utca.

Ha az érdeklődésed az apróhirdetéseink felvételére irányul, akkor a kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban...

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 14. sz. utca.
Kiadóhivatali telefon: 184. sz.
Kiadóhivatali telephely: 184. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban... A kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban, vagy a kiadóhivatalban...

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

LEVELEZÉS.

Torontál

Aradon vagyok. Értesítést kérek, hova írhatok. Szokott helyre tíz nap előtt levelet küldtem. Közben értesültem elutazástokról. Kedves volna, ha Aradra jönnél. 4488

OKTATÁS.

Engel

Kereskedelmi szaktanfolyama. Könyvitel. Gépirás Gyorsírás. Levelezés. Keresk. számtan és irodalmunkálatok. F. évi aug. 3-án új párhuzamos tanfolyamok veszik kezdetüket. Alapos gyakorlati oktatás keresk. és ügyvédi irodák részére. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. Lázár Vilmos utca 2. sz. Földes-palota mellett. 4483

ALKALMAZÁST KERES.

Kereskedelmi

értségségit végzett jóírásu urifiu, irodában alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 4470

Magán-

vagy bérházak gondnokságát szerény díjazással elvállalom. Arad, postafiók 158. 4487

ALKALMAZÁST NYER.

Vegyeskedésembe

keresek egy ügyes segédet, ki románul is beszél azonnali belépésre. Welsz Mór Székudvar. 4475

Egy

fűszerkereskedő-segéd és egy bolti szolgáló azonnal felvételük. Dürr Kocsárd, Boros Béni-tér 15. 4480

Szerény igényű,

jólélkü, erőteljes, egészséges házasvezetőt keresek idősebb házaspárhoz, ki kitűnően főz és betegápolással foglalkozik. Nagyon jó bánásmód. Fizetés megállapodás szerint. Cim Kovordányi Jánosné, Körösbánya. 4481

KIADÓ LAKÁS.

Két szobás

udvari lakás előszobával kiadó. Tökölly-tér 4. sz. 4471

Kellemes

díszkrét utcai butorozott szoba előszobával kiadó. Rákóczi utca 5. sz. I. em. ajtó 6. 4479

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Elsőrendű

gyepszóna házhoz szállítva kisebb tételekben eladó. Arad, postafiók 163. 4484

Kitűnő szalámi

5 kg.-os csomag mintának papírba csomagolva 10 kor. 60 fillér bérmentve utánvét mellett szállít. Friedmann Hermann szalámigyár Szatmár 301. sz. 4433

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regenerator, ezen készítménytől minden őss haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárban. 1224

Egy doboz

100 darab hártyalon levélpapír, 50 papír és 50 seiyempapír belésű borítók egy koronáért kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében. Telefon 517. 1941

Carboform szappan.

Olcsó, tökéletes, fertőtlenítő szappan ára 40 fillér. Készíti Dr. Földes és Hehs pipere szappan és vegyészeti gyára Arad, kapható mindenhol. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Egy szegény tanuló

elvesztett tegnap egy kis fekete bőrtárcában a Tökölly-térről a Rákóczi-utcaán keresztül vezető úton 190 kor. 64 fillért és minthogy ezen összeget meg kell téríteni, nagyon kéri a becsületes megtalálót, hogy tíz korona jutalom ellenében szolgáltatassa vissza a pénzt a rendőrségnél, vagy a lap kiadóhivatalában. 4485

India fogcseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárban.

Zongora

óránkénti gyakorlásra olcsó díjazásért használható. Kápolna-utca 2. ajtó 7. 4486

Legfinomabb

szepeességi málna-szőrp különként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szőrp különként 2 korona. A citrom-szőrp egy-két evőkanálnyi mennyisége alkalmas egy pohár legfinomabb limonádé előállítására. Szeder-szőrp különként 2 kor. 40 fill. Ribizke-szőrp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszerára Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárban. 1224

Ezerjőtt

gyomor elixír. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszerára Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszerára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

„Matteine“

poloska- és molyirtó vállalat Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz. Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer.)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolítottatik el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 3561

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít. 3881

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

528-1914. gsz. sz.

Hirdetmény.

A. f. évi augusztus hó 4-ére és következő napjaira hirdetett földbérleti árverést az árverési hirdetmény feltételeinek fenntartása mellett, f. évi augusztus hó 24-én szükség esetén következő napokra mindenkor reggel 8 órai kezdettel elhalasztjuk.

Arad, 1914. évi július 29.

A gazdasági szék.

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

518-914. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1914/1915. évadra szükséges tűzifa fűrészelése iránt folyó év augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Bánompénzül leteendő 100 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi július hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

517-1914. g. sz.

Vh.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Pöltenberg és Kápolna-utcának Sohne-csatornával való ellátása iránt folyó év augusztus hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kiküldési-ár: 6320 korona, csak együttes ajánlat tehető.

Bánompénzül leteendő a kiküldési ár 50%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1914. évi július hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.